

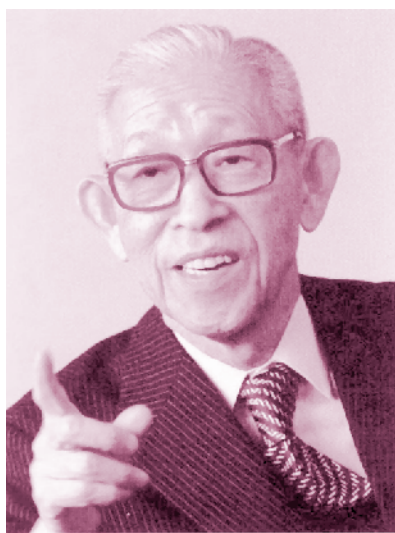
บุกเบิกหนทางชีวิต (道をひらく)

หนังสือขายดีที่สุดเล่มหนึ่งของญี่ปุ่น

พศ.ประยูร เชื้อวชิรณา
ผู้อำนวยการสถาบันมาเทรียลวิทยาแห่งประเทศไทย

เมื่อ เดือนเศษมานี้ เพื่อนรุ่นน้องชาวญี่ปุ่นของผม ชื่อหนังสือเล่มหนึ่งมาฝาก เป็นหนังสือประพันธ์โดยคุณ **Matsushita Kounosuke** ชื่อหนังสือ **道をひらく (บุกเบิกหนทางชีวิต)** คุณ Matsushita เป็น **ผู้ก่อตั้งบริษัท Matsushita** ซึ่งต่อมา เปลี่ยนชื่อเป็น **Panasonic** และเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการบริหารยุคใหม่ของญี่ปุ่น หนังสือเล่มดังกล่าว จัดพิมพ์ครั้งแรกในปี 1968 โดยรวบรวมจากข้อเขียนสั้นของคุณ Matsushita ที่เขียนลงในวารสารของสำนักวิจัย PHP อันเป็นบริษัทในเครือ โดยรวบรวมและคัดเลือกมา 121 บทความ หลังจากพิมพ์ครั้งแรก หนังสือเล่มดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวาง จนมีการจัดพิมพ์ใหม่มากว่า 150 ครั้ง และมียอดขายกว่า 5 ล้านเล่ม นับเป็นหนังสือขายดีต่อเนื่อง และมียอดขายสูงที่สุดเล่มหนึ่งของญี่ปุ่น

คุณ Matsushita ได้นำเสนอแนวความคิดของตน เพื่อเป็นหนทาง การสู้ชีวิตสำหรับชาวญี่ปุ่น เพื่อช่วยสร้างเสริมสังคมและประเทศญี่ปุ่น เขา **สะท้อนแนวคิด ความฝัน ความเชื่อ และอุดมการณ์ การทำธุรกิจ** ของตนเองไว้อย่างครบถ้วน ผมจะนำแนวคิดเด่นๆ ของเขามานำเสนอต่อผู้อ่านสักสองสามตอน เพื่อให้เรามองเห็นว่า ทำไมหนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือขายดีต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสิบปี ซึ่งในเวลาเดียวกัน ก็ยอมช่วยให้เราเข้าใจถึงตรรกะ วิถีคิดของชาวญี่ปุ่นว่าทำไมจึงชื่นชมและติดตามอ่านหนังสือนี้อย่างต่อเนื่องเกือบห้าสิบปี ขณะเดียวกัน ผู้เขียนก็หวังว่าแนวคิดดีๆ เหล่านี้ จะได้รับการเผยแพร่ นำไปประยุกต์และปฏิบัติในสังคมของไทยต่อไปด้วย

หนังสือเล่มดังกล่าว แบ่งออกเป็นสิบเอ็ดบทย่อย ซึ่งผู้เขียนจะหยิบมากล่าวถึง เฉพาะสองสามบท ที่น่าจะเป็นประโยชน์ บทแรกที่จะนำมาเสนอ ชื่อ **"การบุกเบิกชะตาชีวิตของตน"** ในบทนี้ คุณ Matsushita ได้เสนอแนวความคิดของการบุกเบิก พินฝ่า เพื่อสร้างหนทาง ชะตาชีวิตของตน

หนทางชีวิตของตน

บทนี้ คุณ Matsushita กล่าวถึงแนวคิดของตน ในการพินฝ่าบุกเบิกอนาคต และชะตาชีวิตของตนเอง คุณ Matsushita ได้นำเสนอแนวคิดสำคัญ เกี่ยวกับ **"หนทางชีวิตของตน"** **"ความยากลำบาก"** และ **"ความมุ่งมั่นอันแรงกล้า"** อันเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ช่วยนำพาให้สามารถ **"บุกเบิกชะตาชีวิตของตน"**

ผู้เขียนขอแนะนำข้อความบางตอน ที่สื่อแนวคิดดังกล่าว ซึ่งคุณ Matsushita ต้องการเสนอแนวคิด ให้ผู้อ่านมีความเชื่อมั่น มุ่งมั่น ที่จะเดินไปบนหนทางชีวิต **"ของตนเอง"** ไม่วอกแวกไปตามผู้อื่น

ตัวเราเองนั่น

ต่างมีหนทางชีวิตที่ถูกกำหนดมาให้ของแต่ละคน เป็นหนทางชีวิตศักดิ์สิทธิ์ที่ฟ้าดินประทานมาให้ เป็นหนทางชีวิตเช่นไรนั้น ไม่อาจทราบได้

แต่เป็นหนทางชีวิต ที่ผู้คนอื่นไม่สามารถมีได้เช่นเรา เป็นหนทางชีวิตเฉพาะสำหรับเราเท่านั้น

เป็นหนทางชีวิตซึ่งทำใหม่ไม่ได้ และประมาณค่าไม่ได้

หนทางชีวิตนี้ บางครั้งก็กว้างใหญ่ บางครั้งก็คับแคบ บางครั้งก็ต้องขึ้นเนิน บางครั้งก็เป็นทางลาดลง บางครั้งก็ราบเรียบ

บางครั้ง ก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย

บนหนทางที่เรายืนอยู่ที่นี่

บนหนทางที่เรามุ่งเดินหน้าไปนี้

เราจึงต้องเดินหน้าไปบนหนทางนี้ ไม่ยอมหยุดย่อถ้อ

มันเป็นหนทางชีวิตสำคัญ ที่เราเท่านั้น สามารถเดินหน้าไป

ไม่ใช่หรือ

เป็นหนทางชีวิตที่มีไว้สำหรับตัวเราเท่านั้น
และเป็นหนทางที่ประมาณค่าไม่ได้ ไม่ใช่หรือ
อย่าหันเหไปสนใจหนทางชีวิตของผู้อื่น
หากเราไปคิดหมกมุ่นอยู่ จนหยุดไม่เดินต่อไป
หนทางชีวิตของเรา ก็ไม่มีทางเปิดกว้างได้
หนทางชีวิตจะเปิดกว้างขึ้นมาได้นั้น
ก่อนอื่น เราต้องมุ่งมั่นเดินหน้าไป
จิตใจต้องเด็ดเดี่ยว เดินหน้าไปอย่างเต็มกำลัง
แม้หนทางที่ก้าว จะดูเหมือนไกลโพ้นออกไปก็ตาม
หากเรามีความมุ่งมั่นเดินไป ไม่ยอมหยุดยั้ง
หนทางต้องเปิดกว้างออกมาได้
แล้วความอึดเฝือกใจ อันเต็มเปี่ยม ย่อมจะตามติดมา

ทัศนคติสำคัญ ที่ คุณ Matsushita ต้องการถ่ายทอดให้กับผู้อ่าน คือการเห็นความสำคัญ ของการสร้างสรรหนทางชีวิต ของแต่ละคนเฉพาะตน ซึ่งย่อมแตกต่างออกไป พร้อมทั้ง ให้กำลังใจสนับสนุน ให้ทุกคน มุ่งหน้าบุกเบิกหนทางของแต่ละคนให้ดีที่สุด โดยไม่ต้องไปกังวล หรือเสียสมาธิกับความ สำเร็จของผู้อื่น คำสำคัญที่เขาเน้นอยู่ตลอด ก็คือ การก้าวเดินไปข้างหน้า ตลอดเวลา และไม่ยอมหยุดอยู่กับที่

自分には自分に与えられた道がある
広い時もある せまい時もある
のぼりもあれば くだりもある
愚業にあまる時もある
しかし、心を定め、希望をもって歩むならば
必ず道はひらけてくる
深い喜びも そこから生まれてくる

松下幸之助

วิฤติ คือการทดสอบชั้นล้ำค่า

อีกประเด็นหนึ่ง ที่คุณ Matsushita เน้นให้ความสำคัญว่าเป็นองค์ประกอบ ที่จะ “บุกเบิกชะตาชีวิตของตน” ก็คือ การยืนหยัดต่อสู้ แม้ในภาวะที่ยากลำบาก ดังข้อเขียนของเขาต่อไปนี้ที่ว่า

ความยากลำบาก หรือวิฤติ คือการทดสอบซึ่งล้ำค่าที่เราแต่ละคนได้รับ

ใครที่ก้าวผ่านวิฤติเช่นนั้นมาได้ จะเป็นผู้ที่มีทั้งความแข็งแกร่ง และความทรหด

เหตุที่ คุณ Matsushita กล่าวเน้นประเด็นเช่นนี้ คงเป็นเพราะตัวของเขาเองก็เคยผ่านชีวิตที่ยากลำบากมาก่อน ด้วยวัยเพียงเก้าขวบ เขาต้องตระกะกำลำบาก เพราะพ่อประสบภาวะล้มละลายจากการเก็งกำไรการค้าข้าว ต่อมา ภายหลังจากการก่อตั้งบริษัท Matsushita ด้วยวัยเพียง 23 ปี ในปี 1918 เขาต้องต่อสู้ เพื่อรักษาบริษัท ให้

ผ่านพ้นจากสภาวะล้มละลายถึงสองครั้ง ครั้งแรกในปี 1929 เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อันส่งผลทำให้ยอดขายลดต่ำอวบฮาบ ครั้งต่อมา ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ที่อุปสงค์หดตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งสองครั้ง เขาสามารถก้าวข้ามอุปสรรค ความยากลำบากมาได้ ทำให้เขาประจักษ์ถึง “คุณค่า” ของ **วิฤติ** ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ตนเอง

อย่างไรก็ตาม คุณ Matsushita ยังเสริมเพิ่มว่า ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะใด สิ่งซึ่งมีความสำคัญ ก็คือสภาวะจิตที่สามารถตั้งสติและมีความสงบนิ่ง เขาขยายความว่า

ที่จริงแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะยากลำบาก หรือสภาพสะดวกราบรื่นก็ตาม พวกเราทุกคน พึงใช้ชีวิตให้อย่างมีสติกับแต่ละสภาวะนั้น อย่างสงบนิ่ง ทุกคนต้องไม่ลืมนึกถึงที่อ่อนน้อม ถ่อมตน หากเราสูญเสียสภาวะจิตที่คงสติ และสงบนิ่งนี้แล้ว เมื่อเกิดความยากลำบาก ย่อมนำพาเราสู่สภาวะจิตตก หรือเมื่อเรามีความสะดวกราบรื่นก็จะนำพาไปสู่ความหยิ่งยโส ดังนั้น เราจึงไม่ต้องสนใจว่าจะเป็สภาวะยากลำบาก หรือสภาวะสะดวกราบรื่น เพราะมันเป็นเพียงโชคชะตา ที่ได้รับการหยิบยื่นให้สำหรับแต่ละคนเท่านั้น สิ่งที่เราพึงทำ คือการใช้ชีวิตอย่างมีสติ และสงบนิ่งภายใต้สภาวะดังกล่าวมานั้นๆ

อีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่เขาให้ความสำคัญ ก็คือการมี “ความมุ่งมั่นอันแรงกล้า” ซึ่งเขากล่าวไว้ตอนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

จงมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้า.

เด็ดเดี่ยวจริงจัง และมีความมุ่งมั่นที่แรงกล้า

มีความมุ่งมั่นแรงกล้าถึงจุดที่เรายอมอุทิศแม้ชีวิต

หากเราตั้งความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าไว้แล้ว

สิ่งที่เราตั้งใจจะทำ ก็สำเร็จไปแล้วถึงครึ่งหนึ่ง

การจะมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้านั้น ไม่เกี่ยวกับอายุขัย ว่า จะวัยรุ่น หรือสูงวัย

หากที่ใดมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าแล้ว ไม่ว่าจะวัยรุ่น หรือสูงวัย หนทางย่อมเปิดไว้ให้เขาเหล่านั้นเสมอ

ดังนั้น จากมุมมองของ Matsushita แล้ว การที่ใครจะพบประสบความสำเร็จหรือไม่ หาได้เป็นเพราะหนทางชีวิตไม่มีทางพบความสำเร็จนั้น หากแต่ สาเหตุสำคัญ อยู่ที่ผู้คนเหล่านั้น ยังไม่ได้มี “ความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้า” เพียงพอ ดังนั้น หากเราพบอุปสรรค ความยากลำบาก และความล้มเหลว และเราไม่ยอมหยุด แต่กลับพยายาม “มุ่งมั่นอย่างแรงกล้า” ต่อไป หนทางข้างหน้าย่อมจะค่อยๆ เปิดให้เรา และความสำเร็แห่งชีวิต ก็จะสามารถอยู่เบื้องหน้า

ในวาระต้อนรับศักราชใหม่ ผู้อ่านลองทบทวนพิจารณาดูนะครับ ว่าแนวคิดของคุณ Matsushita ดังกล่าวข้างต้นนี้ จะช่วยในการบุกเบิกชะตาชีวิตของเรา ได้หรือไม่ หนังสือที่เสนอแนวคิด ที่มีคนอ่านต่อเนื่องกันเกือบห้าสิบปี และมียอดขายกว่าห้าล้านเล่ม คงไม่ใช่หนังสือธรรมดาๆ แน่แน่นอนครับ

